

Μακεδονικά

Τόμ. 3 (1956)

Λ. Π. Λασκαρίδη, Το Ζαγκλιβέρι

Στίλπων Π. Κυριακίδης

doi: [10.12681/makedonika.1131](https://doi.org/10.12681/makedonika.1131)

Copyright © 2015, Στίλπων Π. Κυριακίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κυριακίδης Σ. Π. (1956). Λ. Π. Λασκαρίδη, Το Ζαγκλιβέρι. *Μακεδονικά*, 3, 453–454.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.1131>

καὶ πλουσιωτέρων εἰς εἰδήσεις περιηγητῶν διὰ τὴν Μακεδονίαν καὶ χρησιμοποιοῖται ὡς ἱστορικὴ πηγὴ διὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἂν τὸ παράδειγμα τοῦ συγγραφέως εὑρισκε καὶ ἄλλους μιμητάς. Οἱ ξένοι, οἱ ἐπισκεφθέντες τὴν Μακεδονίαν καὶ δημοσιεύσαντες τὰς ἐξ αὐτῆς ἐντυπώσεις των εἶναι ἀρκετοί, ἢ δὲ συλλογὴ καὶ δημοσιεύσεις τῶν σχετικῶν ἀποσπασμάτων θὰ καθίστα εὐκόλως προσιτὰς εἰς τοὺς φιλόστορας τὰς ὑπ' αὐτῶν παρεχομένας πληροφορίας καὶ θὰ διεφώτιζε πολὺ τὴν σκοτεινὴν ταύτην περίοδον τῆς ἱστορίας τοῦ Μακεδονικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Α. Π. Λ α σ κ α ρ ῖ δ η, Τὸ Ζαγκλιβέρι. Θεσσαλονίκη 1953. 8ον, σ. 34.

Αἱ εἰδικώταται περιγραφαὶ καὶ ἱστορίαι ἐπαρχιακῶν πόλεων, κωμοπόλεων καὶ χωριῶν ἀκόμη εἶναι πολὺ εὐπρόσδεκτοι, διότι μᾶς παρέχουν πολλάκις λίαν ἐνδιαφερούσας πληροφορίας διὰ τὴν τοπογραφίαν, τὴν τοπικὴν λαογραφίαν καὶ τὴν ἱστορίαν, ἐκ τῶν ὁποίων θὰ καταστῆ δυνατὸν κάποτε νὰ καταρτισθῇ ἢ πλήρης λαογραφικὴ καὶ ἱστορικὴ εἰκὼν τῆς Ἑλλάδος, Ὁ συγγραφεὺς τοῦ φυλλαδίου, διαμένων ἀπὸ ἐτῶν εἰς τὴν κωμόπολιν, τὴν ὁποίαν περιγράφει, συνεκέντρωσε φιλοτίμως ἀρκετὰ στοιχεῖα διὰ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν λαογραφίαν αὐτῆς ἐκ προφορικῶν παραδόσεων, τουρκικῶν βιβλίων καὶ ἐγγράφων τῶν μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Δυστυχῶς, μὴ ἔχων τὴν ἀναγκαίαν προπαιδείαν, δὲν ἠδυνήθη οὔτε τὴν ἀφθονον λαογραφικὴν καὶ γλωσσικὴν ὕλην, ἢ ὁποία ἀναμφιβόλως ὑπάρχει εἰς τὴν κωμόπολιν, νὰ περισυλλέξῃ, οὔτε καὶ τὰς ἱστορικὰς παραδόσεις νὰ παρουσιάσῃ κατὰ τὸν προσήκοντα τρόπον, ματαίως δ' ἀναζητεῖ κανεὶς εἰς τὸ βιβλίον αὐτοσύους τὰς εἰδήσεις, τὰς ὁποίας ἠρύσθη, ὡς λέγει, ἐκ τουρκικῶν βιβλίων καὶ ἀγιορειτικῶν ἐγγράφων. Ὁ συγγραφεὺς σπεύδει νὰ συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου, τὴν θρησκείαν καὶ τὸν πολιτισμὸν κατὰ τρόπον γενικώτατον, χωρὶς νὰ παρέχῃ καὶ αὐτούσια τὰ στοιχεῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθη. Ἀφήνω ὅτι καὶ ἡ δημοτικὴ του γλῶσσα δὲν εἶναι ἐπιμεμημένη καὶ ἄψογος. Πολὺν χρησιμώτερον διὰ τὴν γνώσιν τοῦ τόπου καὶ τῶν ἀνθρώπων του ἔργον θὰ παρουσίαζεν, ἂν ἀντὶ τῶν γενικοτήτων μᾶς παρουσίαζε λεπτομερῆ συναγωγὴν τοῦ τοπικοῦ γλωσσικοῦ καὶ λαογραφικοῦ ὕλικου, δηλ. λεξιλόγιον κατὰ τὸ δυνατὸν πλήρες καὶ γραμματικὴν τοῦ τοπικοῦ ἰδιώματος, τοπωνύμια, ἄσματα καὶ παραμῦθια εἰς τὸ τοπικὸν ἰδιώμα, παραδόσεις, παροιμίας, αἰνίγματα, ἦθη ἐν γένει καὶ ἔθιμα θρησκευτικὰ καὶ κοινωνικά, ἐνδύματα καὶ κατοικίας καὶ τροφὴν, τὰ κατὰ τὸν γεωργικὸν καὶ ποιμενικὸν βίον κτλ., ἐξέδιδε δὲ καὶ αὐτοσύους τὰς γραπτὰς πηγὰς, ἐπὶ τῶν ὁποίων, ὡς λέγει, ἐστηρίχθη. Τοιαῦτα ἔργα περιμένει ἢ ἑλληνικὴ ἐπιστήμη ἀπὸ τοὺς ἐπιτοπίλους λογίους, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ὡς πηγῶν παραμένει ἀμείωτος εἰς τὸ διηνεκές. Ἄνευ τῆς πλήρους συναγωγῆς καὶ τῆς δημοσιεύσεως

τοῦ ὕλικου ἢ συγγραφῆ τοπικῶν ἱστοριῶν καὶ περιγραφῶν ὀλίγην παρουσιάζει χρησιμότητα.

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

A. E. B a k a l o p o u l o s, Thasos, son histoire, son administration de 1453 à 1912. Paris, E. de Boccard, éditeur, 1953. (=École Française d' Athènes. Études Thasiennes, II). 4ον, σ. 200, πίν. VII.

Περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς νήσου Θάσου ἔχουν μέχρι τοῦδε ἀσχοληθῆ πολλοί, ἀλλ' ἢ ἀπὸ τοῦ 1453 μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτῆς τὸ 1912 περίοδος εἶναι ἀτελῶς γνωστῆ, διότι ἱστορικοὶ μὲν ἔξ ἐπαγγέλματος ὀλίγοι ἠσχολήθησαν περὶ αὐτῆς, τὰ δὲ τῶν ἐρασιτεχνῶν πολὺ ὀλίγα προσθέτουσιν καὶ ταῦτα ἔνεκα ἀκριβῶς τοῦ ἐρασιτεχνικοῦ τῶν χαρακτῆρος ἀβέβαια.

Ὁ συγγραφεὺς ἔχων ὑπ' ὄψει πάσας τὰς ἐντύπους πηγὰς, πλήρη βιβλιογραφίαν τῶν ὁποίων παραθέτει, ἐρευνήσας δὲ καὶ ἐπιτοπίως καὶ κατορθώσας νὰ συγκεντρώσῃ οὐ μόνον προφορικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ ποικίλα ἔγγραφα, ἀποκείμενα εἴτε εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν κοινοτήτων τῆς νήσου εἴτε εἰς χεῖρας ἰδιωτῶν, τὰ ὁποῖα καὶ δημοσιεύει ἐν παραρτήματι, ἐπεχείρησε τὴν συστηματικὴν ἐξιστόρησιν τῶν κατὰ τὴν νῆσον κατὰ τὴν ἀνωτέρω περιόδον. Τὴν ἱστορίαν τῆς νήσου χωρίζει εἰς τέσσαρας περιόδους, τὰ τελευταῖα ἔτη τῶν Κατελούζων (1453 - 1455), τὴν Τουρκοκρατίαν (1455 - 1813), τὴν Αἰγυπτιακοκρατίαν (1813 - 1902) καὶ τὴν δευτέραν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας (1902 - 1912). Τὰς περιόδους ταύτας ὑποδιαιρεῖ εἰς μικροτέρας, ἔξετάζει δ' οὐ μόνον τὰ πολιτικὰ κατ' αὐτὰς γεγονότα, τὰ ὁποῖα διὰ μίαν μικρὰν νῆσον εἶναι σπάνια, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς κοινοτικῆς διοικήσεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐν γένει ζωῆς τῆς νήσου.

Τὸ θέμα τῆς ἐργασίας ἀσφαλῶς εἶναι περιορισμένον καὶ πενιχρόν, ἀλλ' ἀκριβῶς τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ προτέρημά της, διότι δεικνύει πόσα πράγματα δύναται νὰ φέρῃ εἰς φῶς ἐπιμελῆς ἔρευνα, τὰ ὁποῖα ἐκ πρώτης ὄψεως δύνανται νὰ φανοῦν ἀσήμαντα, ἔχουν ὅμως τὴν σημασίαν τῶν διὰ περίοδον ὅπως εἶναι ἡ Τουρκοκρατία, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἱστορικὴ ζωὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους περιορίσθη εἰς τὴν στενὴν κοινοτικὴν ζωὴν, τὴν μέχρι τινὸς σημείου ἐλευθέραν ἀπὸ τῆς κυριάρχου ἐξουσίας. Ὁ συγγραφεὺς διὰ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ταύτης κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς ζωῆς ταύτης καὶ νὰ παραστήσῃ αὐτὴν σαφῶς καὶ ἀκριβῶς. Ἄρθρα τινά, δημοσιευθέντα ἐν τῇ ἐβδομαδιαίᾳ ἐφημερίδι Ἄγωνι κατὰ τὸ 1902, θὰ ἠδύναντο ἴσως νὰ προσθέσουν στοιχεῖα τινὰ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς νήσου.

Εἶναι λυπηρὸν ὅτι δὲν ἔχομεν καὶ πλήρη λαογραφικὴν εἰκόνα τῆς νήσου, ὅποτε θὰ συνεπληροῦτο ἡ ὅλη εἰκὼν τῆς ζωῆς αὐτῆς, θὰ προσετίθεντο δὲ ἴσως καὶ σελίδες τινὲς διὰ τὴν ἱστορίαν της. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο ἔργον τῆς εἰδικότητος τοῦ συγγραφέως.

ΣΤΙΛΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ